

Shree H.N.Shukla B.Ed. College



Affiliated To Saurashtra university And N.C.T.E.

D-1, પર્યાવરણ શિક્ષણ - સેમ - 3

પ્રશ્ન બેન્ક

એકમ - 1

- 1) પર્યાવરણની વ્યાખ્યા સમજાવો.
- 2) પર્યાવરણની સંકલ્પના એટલે શું?
- 3) પર્યાવરણનું સ્વરૂપ સમજાવો.
- 4) પર્યાવરણ અભ્યાસનું કાર્યક્ષેત્ર કયું છે?
- 5) પર્યાવરણનું મહત્વ સમજાવો.
- 6) જલાવરણ એટલે શું?
- 7) વાતાવરણમાં શેનો સમાવેશ થાય છે?
- 8) જીવાવરણ એટલે શું?
- 9) મૃદાવરણ વિષે વિસ્તૃત માહિતી આપો.
- 10) પર્યાવરણ શિક્ષણ એટલે શું? પર્યાવરણ શિક્ષણની પરિભાષા આપી તેની સંકલ્પના સમજાવો.
- 11) પર્યાવરણ શિક્ષણનું મહત્વ સમજાવો.
- 12) પર્યાવરણ શિક્ષણના ઉદ્દેશો અને હેતુઓ સમજાવો.
- 13) પર્યાવરણ શિક્ષણના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો સમજાવો.
- 14) પર્યાવરણ શિક્ષણનું સ્વરૂપ સમજાવો.
- 15) પર્યાવરણ શિક્ષણની ટેઈલર ની વ્યાખ્યા સમજાવો.
- 16) UNEP એટલે શું?

Shree H.N.Shukla B.Ed. College



Affiliated To Saurashtra university And N.C.T.E.

- 17) યુનેસ્કો સાથે આંતરરાષ્ટ્રીય પર્યાવરણ શિક્ષણના કાર્યક્રમોની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી હતી?
- 18) પર્યાવરણ શિક્ષણનો ત્રિવર્ષીય કાર્યક્રમ ક્યારે અને ક્યાં ઘડવામાં આવ્યો હતો?
- 19) અભ્યાસક્રમમાં પર્યાવરણ શિક્ષણને ક્યારે સ્થાન આપવામાં આવ્યું હતું?
- 20) પાણીની જાળવણી માટે કયા-કયા પગલા લેવા જોઈએ?
- 21) પાણીનું સંરક્ષણ અને વ્યવસ્થાપન કઈ રીતે કરવું જોઈએ?
- 22) જમીનની ફળદ્રુપતા જાળવવા માટે અને સંરક્ષણ કરવા માટે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ?
- 23) જંગલોની જાળવણી કઈ રીતે કરી શકાય?
- 24) વૃક્ષોનું વ્યવસ્થાપન કરવા કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ?
- 25) જમીન વ્યવસ્થાપનમાં જૈવિક અને યાંત્રિક વિધિ જણાવો.
- 26) ભારતમાં પાણીની પ્રાપ્તિ અને વ્યવસ્થાપન માટે કઈ યોજના અમલમાં છે?
- 27) પાણીની જાળવણી માટેના બે ઉપાયો દર્શાવો.
- 28) જમીનની જાળવણી શા માટે જરૂરી છે?
- 29) વૃક્ષોના જતન માટે કયા ઉપાયો કરવા જોઈએ?

એકમ - 2

- 1) પ્રદુષણની વૈશ્વિક સમસ્યાઓ કઈ-કઈ છે?
- 2) ગ્રીન હાઉસ ઈફેક્ટ ના કારણો અને તેની અસરો જણાવો.
- 3) ગ્રીન હાઉસ ઈફેક્ટ અટકાવવાના ઉપાયો દર્શાવો.
- 4) વાતાવરણમાં આવેલું ઓઝોન વાયુનું સ્તર શું છે?
- 5) ઓઝોન સ્તરનું મહત્વ સમજાવી તેમાં છિદ્રો થવાના કારણો જણાવો.

Shree H.N.Shukla B.Ed. College



Affiliated To Saurashtra university And N.C.T.E.

- 6) ઓઝોન સ્તરમાં છીંદો ના કારણે કઈ-કઈ હાનીકારક અસરો જોવા મળે છે?
- 7) ઓઝોન સ્તરમાં છીંદો પડતા અટકાવવા માટે શું કરવું જોઈએ?
- 8) તેજાબી વર્ષા એટલે શું?
- 9) તેજાબી વર્ષા થવાના કારણો કયા-કયા છે?
- 10) જલ પ્રદુષણ નિયંત્રણ બોર્ડના કાર્યો જણાવો.
- 11) ધરતીકંપ થવાના કારણો કયા-કયા છે?
- 12) ધરતીકંપથી બચવા શું-શું કરવું જોઈએ?
- 13) ત્સુનામી એટલે શું?
- 14) ત્સુનામી થવાના કારણો અને તેનાથી બચવાના ઉપાયો જણાવો.
- 15) તેજાબી વર્ષા અટકાવવાના ઉપાયો દર્શાવો.
- 16) હરિત ગૃહની સંકલ્પના સમજાવો.
- 17) ઓઝોન સ્તર કયા કિરણો સામે પૃથ્વીનું રક્ષણ કરે છે?
- 18) પૃથ્વીની સપાટીથી કેટલા કિ.મી. ઓઝોન વાયુનું પ્રમાણ સૌથી વધારે છે?
- 19) પર્યાવરણની સ્થાનિક સમસ્યાઓ કઈ છે?
- 20) ક્ષાર પ્રવેશ કોને કહેવામાં આવે છે?
- 21) પર્યાવરણની વૈશ્વિક સમસ્યાઓ કઈ છે?

એકમ – 3

- 1) જૈવિક વૈવિધ્ય એટલે શું?
- 2) જૈવિક વૈવિધ્ય અને પર્યાવરણ વચ્ચેનો સંબંધ દર્શાવો.

Shree H.N.Shukla B.Ed. College



Affiliated To Saurashtra university And N.C.T.E.

- 3) જૈવિક વૈવિધ્યની અગત્યતા જણાવો.
- 4) જૈવિક વૈવિધ્યનું સંરક્ષણ કરવા માટેના ઉપાયો દર્શાવો.
- 5) જૈવિક વૈવિધ્ય સામેના ખતરાઓ કયા-કયા છે?
- 6) જૈવિક વૈવિધ્ય પર ખતરો ઉભા થવાના કારણો જણાવો.
- 7) જૈવિક વૈવિધ્યના સંરક્ષણની અગત્ય જણાવો.
- 8) જૈવિક વૈવિધ્યના પ્રકારો જણાવો.
- 9) જૈવિક વૈવિધ્યની હાલની સ્થિતિ જણાવો.

એકમ - ૪

- 1) નિમ્ન માધ્યમિક સ્તર ના અભ્યાસક્રમમાં સમાવિષ્ટ બાબતોની ચર્ચા કરો.
- 2) ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ ના અભ્યાસક્રમમાં સમાવિષ્ટ બાબતોની ચર્ચા કરો.
- 3) પર્યાવરણ જાગૃતિ અંગે શિક્ષકની ભૂમિકાની સવિસ્તર ચર્ચા કરો.
- 4) પર્યાવરણ શિક્ષણનો અન્ય વિષયો સાથેનો અનુબંધ જણાવો.
- 5) માધ્યમિક શાળાના બાળકો માટે પર્યાવરણ શિક્ષણના હેતુઓ જણાવો.
- 6) કૃષિપ્રવાસ અથવા પ્રાકૃતિક શિબિરના હેતુઓ સ્પષ્ટ કરો.
- 7) પર્યાવરણ મંડળ ની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
- 8) પર્યાવરણ શિક્ષણ અંગે માધ્યમિક શાળાઓમાં કેવા પ્રકારના વાર્તાલાપો યોજી શકાય?
- 9) પર્યાવરણ શિક્ષણના એક સાધન તરીકે હસ્તલિખિત અંકનું મહત્વ જણાવો.
- 10) પર્યાવરણ શિક્ષણ અંગે કેવા પ્રોજેક્ટ હાથ ધરી શકાય?
- 11) પર્યાવરણ સંબંધી કયા-કયા દિવસોની ઉજવણી કરવામાં આવે છે?
- 12) પર્યાવરણના શિક્ષણના માધ્યમ તરીકે પ્રદર્શનનું મહત્વ જણાવો.

Shree H.N.Shukla B.Ed. College



Affiliated To Saurashtra university And N.C.T.E.

- 13) પ્રાકૃતિક શિબિરના બે હેતુઓ જણાવો.
- 14) પર્યાવરણ શિક્ષણ માટેના વાર્તાલાપના બે વિષયો જણાવો.
- 15) ઇકો ક્લબની સ્થાપના પાછળના બે હેતુઓ જણાવો.
- 16) ડુલેટીન બોર્ડના રૂૂ કરવાના બે વિષયો જણાવો.